

Vlaams
Parlement

vergadering **C198 – BUI10**
zittingsjaar 2012-2013

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden en Internationale Samenwerking

van 7 mei 2013

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een aanvraag voor exportkredietverzekering bij de Nationale Delcreditedienst voor een project in het Russisch Noordpoolgebied - 1424 (2012-2013)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aandachtspunten voor Vlaanderen uit de 'Barometer van de Belgische Attractiviteit' van Ernst & Young - 1356 (2012-2013)	5
Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het uitblijven van een regeling tussen de federale overheid en de deelstaten over de financiering van studiebeurzen in het kader van ontwikkelingssamenwerking - 1453 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de onzekerheid met betrekking tot de universitaire ontwikkelingssamenwerking - 1545 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitblijven van de middelen voor internationale hulpprogramma's - 1562 (2012-2013)	13
Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij regionale verkiezingen - 989 (2012-2013)	
Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de onmogelijkheid voor landgenoten in het buitenland om in 2014 deel te nemen aan de verkiezing van de deelstaatarlementen - 1274 (2012-2013)	21
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de negatieve impact van grootschalige landpacht bij onze partnerlanden - 1534 (2012-2013)	25
Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente vervolging van activisten in Guatemala - 1581 (2012-2013)	27

■

Voorzitter: de heer Frank Creyelman

Vraag om uitleg van de heer Hermes Sanctorum tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over een aanvraag voor exportkredietverzekering bij de Nationale Delcreditedienst voor een project in het Russisch Noordpoolgebied - 1424 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Collega's, mijn vraag gaat over de aanvraag van een exportkredietverzekering bij de Nationale Delcreditedienst, voor een project in Russisch Arctisch gebied. Minister-president, u weet dat het baggerbedrijf Jan De Nul die aanvraag heeft ingediend. Het gaat meer specifiek over baggerwerken voor de haven Sabetta op het schiereiland Yamal. Het zou in opdracht van de Russische overheid zijn.

U weet ook dat er een wereldwijde rush aan de gang is op de zogenaamde niet-conventionele energiebronnen. Het steenkoolgas in Limburg, waarover ook discussie is, is ook zo'n niet-conventionele energiebron. Er is vooral wereldwijde bezorgdheid over de zeer kwetsbare ecosystemen, waaronder het noordpoolgebied.

Doordat de klimaatverandering optreedt, smelt het noordpoolijs sneller. Heel wat internationale wetenschappers zijn het er zelfs over eens dat het sneller gaat dan vroeger werd ingeschat. Het probleem is dus groter dan aanvankelijk werd aangenomen. Het eerder ironische effect is dat er door het smelten van dat noordpoolijs nieuwe energiebronnen als fossiele brandstoffen en andere grondstoffen beschikbaar worden. Er ontstaat dus een rush. Er is een soort van sneeuwbaaleffect in het Arctische gebied.

Het zijn zeer kwetsbare ecosystemen en er bestaat heel wat internationale bezorgdheid over ontginning in dat gebied, ook omwille van de extreme weersomstandigheden. Stel dat er een calamiteit gebeurt, en we weten intussen allemaal dat dat overal kan gebeuren, ook in België of in Vlaanderen. In extreme weersomstandigheden is het des te moeilijker om om te gaan met grote risico's. Er kan grote schade aan het milieu en dergelijke ontstaan.

Greenpeace heeft intussen een screening van het dossier gedaan en een brief gericht aan u, minister-president. Zij stellen dat het dossier van Jan De Nul voor het hele project niet voldoet aan de zogenaamde OESO-aanbeveling (Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling) inzake de gemeenschappelijke benaderingen betreffende door de overheid gesteunde exportkredieten en milieu- en sociale due diligence. Het is een moeilijke term, maar in elk geval een belangrijke aanbeveling, die een toetssteen moet zijn in dit dossier.

Minister-president, u bent vertegenwoordigd in de raad van bestuur van de Nationale Delcreditedienst, en daarmee hebt u een impact op dit dossier. Minister-president, hebt u zelf de screening van het dossier laten doen, om te kijken of het voldoet aan de fameuze OESO-toets? Wat is uw standpunt, aangezien u wordt vertegenwoordigd in de Delcreditedienst? Wat gaat u doen? Is het dossier geagendeerd? Wanneer wordt het besproken? Wat zult u of uw vertegenwoordiger doen bij die beslissing?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer Sanctorum, ik wil u danken voor het stellen van de vraag, want die is bijzonder relevant, hoewel die op het eerste zicht vreemd kan lijken.

Ik was aanwezig tijdens de vorige vergadering van de raad van bestuur van de Delcreditedienst. Ik ben daar plaatsvervanger. Net op initiatief van de drie vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering is het dossier daar uitgesteld, precies om de regering te raadplegen, omdat het een zeer moeilijk dossier is.

Ik kan natuurlijk niet vooruitlopen op het antwoord van de minister-president. Ik vermoed dat de raad van bestuur van de Delcredere dienst volgende week weer vergadert. Het is in elk geval mijn mening dat er toch nog elementen moeten worden uitgeklaard, om een correct standpunt te kunnen innemen. Ik kijk uit naar het standpunt van de regering, omdat ik de bezorgdheid van de heer Sanctorum in grote mate deel.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Ik ben lang geleden ook lid geweest van die raad van bestuur van Delcredere, en ik raad iedereen aan die er deel van uitmaakt, om zorgvuldig om te gaan met publieke uitspraken daarover.

Zoals de heer Roegiers heeft gezegd, is dit dossier aan bod gekomen tijdens de laatste vergadering van de raad van bestuur en niet behandeld. De argumentatie is dat het dossier niet volledig is. Momenteel loopt een externe consultatie van derde partijen, zoals Greenpeace. Zodra deze externe consultatie is afgelopen, zal het dossier worden aangevuld met de bevindingen van de consultatie en worden overgemaakt aan de leden van de raad van bestuur.

Collega Sanctorum, het is niet wijs om daarover uitspraken te doen zolang dat dossier niet is aangevuld met niet onbelangrijke partijen die u ook na aan het hart liggen. Dat geldt evenzeer voor de vraag of dit dossier al dan niet de OESO-toets doorstaat.

Mijn informatie is dat de Nationale Delcredere dienst volgende week beslist of dit dossier deze maand dan wel volgende maand op de agenda van de raad van bestuur staat. Het is dus niet gepast om – zolang het dossier niet volledig is – daar nu uitspraken over te doen. Zodra het dossier volledig is, zullen we de nodige standpunten en commentaren kunnen geven. Dat geldt ook voor de leden, en zeker voor de leden die daar door de Vlaamse Regering in zijn opgenomen.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister-president, ik begrijp wel dat zulke dossiers delicaat zijn, en ik merk ook wel enige spanning binnen de meerderheid over dit dossier. Maar ik had toch wel iets meer verwacht qua antwoord. Je kunt natuurlijk zeggen dat dit concrete dossier nog verder moet worden behandeld, maar ik had toch wel gehoopt dat er in uw antwoord ook enige bezorgdheid aanwezig zou zijn over het Arctische gebied.

Om te beginnen is er hierover wel een resolutie goedgekeurd in de Kamer, maar dat is misschien minder relevant in dit parlement. Het zij zo, en dat is u bekend. Maar er is ook een voorstel van resolutie ingediend in dit parlement. Er is nog niet over gestemd, maar het is wel al grotendeels behandeld. Dit voorstel is ingediend door een vertegenwoordiger van elke fractie in dit parlement, met uitzondering van het Vlaams Belang, wat betekent dat daarover in dit parlement een grote bezorgdheid bestaat.

Minister-president, dan wil ik ook van u wel enige indicatie horen dat u dat ook zeer ter harte neemt, en dat u dat ook meeneemt in uw uiteindelijke beslissing of in uw positie in die raad van bestuur. Ik vind dat gepaster dan iemand die ook in de raad van bestuur zetelt en een voorzichtige uitspraak doet, meteen terecht te wijzen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Tja, u hebt dat wel gedaan. Of beweert u nu dat u daarnet de heer Roegiers niet hebt terechtgewezen? Ik denk dat u dat wel hebt gedaan, en ik denk dat iedereen dat ook zo heeft gevoeld.

Minister-president, wanneer komt er hierover duidelijkheid? De aanvraag werd toch enige tijd geleden ingediend, en op een vorige raad van bestuur werd het uitgesteld. Volgende week zou duidelijk worden wanneer het verder wordt behandeld – zo heb ik het althans begrepen. Maar dat is allemaal zeer vaag.

Dit is toch zeer belangrijk. Het heeft wereldwijde consequenties. Het is een dossier van globaal belang waar Vlaanderen ook een impact op heeft: het ontginnen van het Arctische gebied.

Voor alle duidelijkheid, ik heb een zeer groot respect voor wat het bedrijf van Jan De Nul internationaal economisch betekent, en wat het bedrijf betekent voor Vlaanderen qua internationale uitstraling, maar in dit dossier hoop ik echt dat zij die baggerwerken niet zullen uitvoeren – of dat het project tout court niet wordt uitgevoerd.

Ik heb ondertussen ook begrepen dat de Russische overheid haar milieureglementering aan het afzwakken is in het Russische Arctische gebied, net om dat project van de Sabetta-haven mogelijk te maken. Dat werd zelfs beweerd door een vertegenwoordiger van de Russische overheid. Minister-president, dan verwacht ik toch iets meer van uw antwoord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Sanctorum, dat iedereen bezorgd is, blijkt uit het feit dat het dossier is uitgesteld, en dat er een externe consultatie is gebeurd, onder andere met Greenpeace. Als de bezorgdheid daaruit niet blijkt, dan bent u ofwel hardhorig ofwel hardleers.

U zit in de oppositie. U hebt geen uitvoerend mandaat. Dat geldt ook voor de leden van de raad van bestuur van Delcredere, die dit dossier moeten bekijken met volledige kennis van zaken. Dat is geen voorafname, en is ook geen teken van het niet innemen van een bepaald standpunt. Maar u kunt toch niet vragen om nu al duidelijke standpunten in te nemen, als we een externe consultatie gaan vragen en het dossier zullen vervolledigen? Als u nu al duidelijke standpunten vraagt, dan hoeft u die consultatie niet te doen.

Het gaat hier inderdaad over belangrijke elementen. U hebt die ook terecht aangehaald. Die bezorgdheid is er ook bij mij en bij vele anderen, maar er moet hier met kennis van zaken een afweging worden gemaakt en een beslissing worden genomen. Dat zal gebeuren in die raad van bestuur, en ik zal dat van zeer nabij opvolgen. Ik zal dat met de vertegenwoordigers van de Vlaamse Regering in die raad van bestuur bespreken wanneer ze kennis hebben genomen van het volledige dossier.

Ten slotte, ik wil collega Roegiers zeker niet terechtwijzen. Ik zou dat niet kunnen, en ik zou het ook niet willen. Collega Roegiers heeft hier natuurlijk wel eens meerdere functies. Als parlamentslid kan hij – net als u – een mening hebben, maar ik ga ervan uit dat hij als lid van de raad van bestuur ook deze bezorgdheid deelt: dat hij met het volledige dossier de juiste afweging kan maken in samenspraak met de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Ik kijk uit naar het finale resultaat. Minister-president, misschien is het een optie dat u ook de commissieleden – inclusief mij als buitenstaander – op de hoogte brengt zodra de beslissing wordt genomen. Per slot van rekening is er hier toch ook een vraag over gesteld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Reekmans tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de aandachtspunten voor Vlaanderen uit de 'Barometer van de Belgische Attractiviteit' van Ernst & Young - 1356 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Voorzitter, sinds een tiental jaren stelt auditor en consultant Ernst & Young met betrekking tot het investeringsklimaat in ons land jaarlijks een 'Barometer van

de Belgische Attractiviteit' op. Uit het eerste deel van de recentste versie blijkt dat het ondernemersvertrouwen in België als een investeringslocatie steeds meer onder druk staat. Wat verder specifiek opvalt, is dat Vlaanderen als motor van de Belgische aantrekkelijkheid fikse concurrentie van Brussel krijgt. Voor het eerst wordt Brussel als aantrekkelijker dan Vlaanderen gepercipieerd. Ook ten opzichte van Wallonië boet Vlaanderen aan populariteit in.

De resultaten in de 'Barometer van de Belgische Attractiviteit' zijn afkomstig uit een bevraging van 205 buitenlandse bedrijven uit verschillende werelddelen. Van alle ondervraagde bedrijven heeft 20 procent plannen om dit jaar in België te investeren. Onrustwekkend is dat 8 procent plannen zou maken of hebben om uit België weg te trekken. Ernst & Young geeft aan dat tien belangrijke bedrijven de idee zouden hebben opgevat tot een delokalisatie over te gaan.

Minister-president, uit het eerste gedeelte van de recentste 'Barometer van de Belgische Attractiviteit' van Ernst & Young blijkt dat, naast de sterke globale aandachtspunten voor heel het land, specifiek voor Vlaanderen wordt vastgesteld dat de twee andere gewesten inzake de aantrekkelijkheid voor investeerders een inhaaloperatie hebben ingezet. Hoe evalueert u dit?

Volgens Ernst & Young promoot Vlaanderen zich te weinig en is Vlaanderen tijdens de economische missies ondervertegenwoordigd. We zouden meer moeten investeren in imagebuilding bij bedrijven in het buitenland die de Belgische eigenheden niet kennen. Hoe evalueert u dit? Ziet u ruimte en mogelijkheden om dit bij te sturen?

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, aangezien het hier een zeer interessante vraag betreft, zal ik een uitgebreid antwoord geven. Eerst wil ik echter dit onderzoek enigszins situeren.

De 'Barometer van de Belgische Attractiviteit' van Ernst & Young bestaat uit twee delen. Het eerste gedeelte betreft een intentie- of perceptieonderzoek met betrekking tot België bij een tweehonderdtal bedrijven. Wat dit eerste gedeelte betreft, heeft Ernst & Young op 27 maart 2013 al een PowerPoint-presentatie met resultaten gegeven. Het tweede gedeelte bevat cijfergegevens over de investeringsbeslissingen in Europa van ongeveer 4000 bedrijven. Hiervoor baseert Ernst & Young zich op de cijfergegevens van de European Investment Monitor. Dat tweede gedeelte zal in juni 2013 worden voorgesteld.

Voor een goed begrip van en inzicht in de reële aantrekkelijkheid en het imago van een regio voor buitenlandse investeerders worden beide onderdelen van de barometer het best samen gelezen en in een middellangetermijnperspectief geplaatst. Juni 2013 is trouwens niet meer zo ver van ons verwijderd.

Ik geef even een voorbeeld. In het recente verleden is Duitsland in het intentieonderzoek naar potentiële investeringslocaties stevast als absolute nummer 1 naar voren geschoven. Het Verenigd Koninkrijk scoort in deze studie elk jaar een beetje slechter. Uit de cijfergegevens van de European Investment Monitor blijkt dan weer dat het Verenigd Koninkrijk met betrekking tot het aantrekken van buitenlandse investeerders in heel Europa de onbetwistbare nummer 1 is en blijft. Het Verenigd Koninkrijk laat Duitsland op dit vlak ruim achter zich. We moeten er dan ook rekening mee houden dat het tweede gedeelte sterk van het eerste gedeelte, dat de perceptie behandelt, kan afwijken.

De stelling dat Vlaanderen als motor van de Belgische aantrekkelijkheid fikse concurrentie van Brussel krijgt en de vaststelling dat de twee andere gewesten met betrekking tot de aantrekkelijkheid voor investeerders een inhaaloperatie inzetten, bekijk ik graag in verhouding tot het geheel van de barometer. Ik plaats de zaken liever in een meerjarenperspectief.

Het Vlaams Agentschap voor Internationaal Ondernemen (F.I.T.) heeft recente investeringscijfers voor 2012 gedetecteerd. Ik vind dat we zo veel mogelijk bij de cijfers in plaats van bij de perceptie moeten blijven. Uit een aangehouden perceptie kunnen natuurlijk goede of slechte cijfers volgen.

Uit de cijfergegevens van F.I.T. blijkt dat F.I.T. voor 2012 159 nieuwe investeringsprojecten in Vlaanderen heeft gedetecteerd. Het gaat om een investeringsbedrag van 1,58 miljard euro en om voor 3740 jobs aan tewerkstelling. Ondanks de beperkte daling van het aantal investeringsprojecten met 8,6 procent laten de buitenlandse investeringen een gelijk aantal tewerkstellingsplaatsen als in 2011 optekenen.

De populairste investeringsactiviteiten situeren zich met 36 procent in de sector ‘sales and marketing’. De logistieke projecten en de productieactiviteiten staan garant voor meer dan 20 procent elk. Opvallend is dat het aandeel van de logistieke projecten na een forse achteruitgang het jaar voordien zijn positie gedeeltelijk heeft herwonnen. Het aantal projecten is gestegen van 23 in 2011 tot 33 in 2012. De productieactiviteiten, in 2011 goed voor 34 procent, dalen tot 21 procent. De O&O-projecten kennen daarentegen een stijging en vertegenwoordigen 12,5 procent van alle projecten. Dit cijfermateriaal is niet nieuw. Het heeft de pers al gehaald. De gegevens bieden ons echter een genuanceerd en goed beeld.

We moeten onze huidige actieve investeringsaanpak, die onder meer de organisatie van activiteiten en zendingen van F.I.T. omvat, onverkort voortzetten. Er is geen enkele reden om op onze lauweren te rusten. Ik lever zelf een bijdrage door tijdens de buitenlandse zendingen power lunches en dergelijke te organiseren.

Daarnaast wil ik opmerken dat de Vlaamse Regering er tijdens de besparingsoperatie bewust voor heeft gekozen F.I.T. te vrijwaren. We hechten immers veel belang aan de aantrekking van buitenlandse investeringen. Meer investeren in agentschappen is een van de aanbevelingen van Ernst & Young, als ik me niet vergis.

Bovendien moeten we onze inspanningen in het kader van het Nieuw Industrieel Beleid omzetten naar aspecten van internationalisering. Het is meermaals aangetoond dat technologische clusters – zeker indien ze verweven zijn met kennisinstellingen – een belangrijke aantrekkingskracht hebben voor andere buitenlandse technologiebedrijven. Dat heeft onder meer tot gevolg dat we onze speerpuntclusters beter moeten promoten in het buitenland.

Daarnaast is het ook belangrijk dat we bij bedrijven die de Belgische eigenheid niet kennen, meer investeren in de proactieve marketing, de pushbenadering en de imago-opbouw van Vlaanderen in het buitenland. F.I.T. gelooft sterk in de tweeledige aanpak met betrekking tot de benadering van potentiële buitenlandse investeerders, enerzijds via een gezamenlijke imagocampagne voor Vlaanderen en anderzijds via de heel gerichte proactieve benadering op maat van de individuele potentiële investeerder in het kader van ViA en het Nieuw Industrieel Beleid.

Zo lanceerde Vlaanderen vorig jaar een algemeen project dat het imago van Vlaanderen in binnen- en buitenland een nieuw elan moet geven. Dat gaat over het baanbrekende vakmanschap, het cutting-edge craftsmanship, wat wij als typisch Vlaams naar voren schuiven. Er zijn nog tal van andere initiatieven genomen in die sfeer.

Vanuit een efficiëntiestandpunt en gebaseerd op onder meer een strategie met betrekking tot de target companies, opteert F.I.T. ook voor een zeer gerichte benadering van bedrijven en clusters van bedrijven. Buitenlandse bedrijven worden daarbij benaderd met een concrete business case om hen te doen aansluiten bij een Vlaamse speerpuntcluster. Die business case vormt precies de deelname in de nieuwe marktontwikkeling die de cluster nastreeft. Om zulke contacten mogelijk te maken, moet de aandacht van buitenlandse bedrijven getrokken worden met sterke succesverhalen over de ambities van de Vlaamse clusters. De nieuwe Activity Guide Logistics en Research and Development van F.I.T. zijn een duidelijke

illustratie van die aanpak: niet alleen de klassieke algemene communicatie rond een merk, maar een zeer gerichte marketingcommunicatie naar een doelgroep, en een doelgroepbedrijf op maat.

Ik wil ten slotte nog even ingaan op de zogenaamde ondervertegenwoordiging van Vlaanderen op economische missies, waar in de tweede vraag naar verwezen werd. In een interview laat Ernst & Young optekenen: “Als Vlaanderen er met twee mensen staat, dan zijn de Nederlanders er bij wijze van spreken met zeventien.” Deze uitspraak – die trouwens niet vermeld wordt in de studie – werd gedaan in de marge van de presentatie. Enige duiding is wenselijk.

Wat betreft het aantal economische missies van F.I.T., stel ik vast dat F.I.T. in 2012 24 zendingen heeft georganiseerd. In 2013 komen er 30. Van die 24 en 30 zijn er respectievelijk 6 en 5 missies die ook een ‘investlук’ hebben of zullen hebben. De meeste investactiviteiten vinden echter niet plaats in deze zendingen, maar worden vormgegeven door de organisatie van aparte Investment Roadshows, waarvan F.I.T. er in 2012 19 realiseerde.

Over de vertegenwoordiging van Vlaanderen op de prinselijke missies hebben we het al gehad.

Het heeft waarschijnlijk weinig zin om dit alles hier met zachte stem voor te lezen. F.I.T. heeft voor 2013 ook een reeks acties en zakenreizen gepland. Ik zal u daarvan een overzicht laten bezorgen.

Mijnheer Reekmans, ik heb met enige voorzichtigheid het cijfermateriaal en het intentie- en perceptieonderzoek benaderd. Ik kijk uit naar de maand juni. Dit betekent niet dat er geen bijkomende en gerichte aanpak verder moet worden gevoerd. Dat heb ik toegelicht. Zeker de pushbenadering en proactieve marketing zijn zeer zinvol. Men zoekt zeer selectief naar de bedrijven die ook voor Vlaanderen een toegevoegde waarde hebben en probeert die te overhalen om hier te investeren.

Al het cijfermateriaal toont aan dat F.I.T. zeer goed werkt. We moeten er alleen maar voor zorgen dat die werking onverkort kan worden voortgezet.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, perceptie is alles inzake de aantrekkelijkheid van een regio of land. Dat is wat die regio of dat land uitstraalt.

Ik ga even dieper in op drie cijfers. 36 procent van de buitenlandse investeerders heeft een voorkeur voor Brussel, 33 procent voor Vlaanderen en 14 procent voor Wallonië. Een jaar eerder was dat 37 procent voor Vlaanderen, en lieten we Brussel met 9 procent achter ons. Op dat punt zijn we achteruitgegaan.

In één jaar tijd – dat is het gevaarlijkste, en dat is zeker perceptiegevoelig – hebben de buitenlandse investeerders hun mening over ons land compleet herzien. Op de vraag of Vlaanderen en/of België in staat zijn om de crisis op te lossen, daalt het vertrouwen van 40 procent naar 23. In één jaar tijd gelooft nog de helft van de buitenlandse investeerders dat ons land in staat is om de crisis aan te pakken. Dat is gevaarlijk. Uit de studie van Ernst & Young komen daarvoor twee redenen naar voren: grote administratieve rompslomp en hoge belastingdruk. Niet ik zeg dat, Ernst & Young heeft in zijn studie staan dat dit effectief een alarmbel moet zijn voor de Vlaamse Regering. In welke mate zal de Vlaamse Regering op deze alarmbel reageren? Minister-president, perceptie is in dit geval alles. Natuurlijk is perceptie niet altijd alles, maar als op één jaar tijd het vertrouwen van buitenlandse investeerders in het overwinnen van de crisis in onze regio van 40 procent daalt naar de helft daarvan, is er iets drastisch aan de hand.

Ik heb nog concrete cijfers daarnet niet genoemd. In 2010 had 30 procent plannen om te investeren in België. Nu is dit nog 20 procent. U weet dat het Europese gemiddelde 38

procent is. Vroeger zaten we iets lager dan het Europese gemiddelde, nu zitten we er ruim onder.

Minister-president, u gaf in het weekend van 23 april 2013 zelf toe in de media dat een aantal economische parameters niet goed zitten in Vlaanderen. Een week later, op 30 april 2013, zei u op het Toekomstforum van Vlaanderen in Actie (ViA) dat Vlaanderen bij de Europese top zal horen in 2020. Met alle respect, minister-president, u zegt dat perceptie niet alles is, maar als u binnen een jaar of vijf zes bij de vijf Europese topregio's wilt horen, wordt dat toch heel moeilijk zolang het Europese gemiddelde voor het aantrekken van investeerders 38 procent is en wij vandaag nog 20 procent scoren. We moeten al eerst voor het aantrekken van investeringen naar het gemiddelde van Europa evolueren en, willen we de beste leerling van de klas zijn, moeten we over het gemiddelde gaan.

Ik heb niet dadelijk een pasklaar antwoord om het op te lossen. Ik zeg ook niet dat F.I.T. vandaag slecht werkt, dat hoort u mij niet zeggen. Het is wel zo dat we met neerwaartse cijfers zitten. Voor een deel heeft dat te maken, zoals ook wordt toegeven in de studie, als je er verder in leest, met het feit dat voor heel wat buitenlandse investeerders Brussel hetzelfde is als België of Vlaanderen, Wallonië en België deelstaten van Brussel zijn. U weet ook dat die perceptie leeft in heel veel landen. Dan schort er toch iets aan onze missies.

Minister-president, u zei daarnet dat we deelnemen aan die prinselijke missies. Misschien moeten we ons toch eens afvragen welk nut bepaalde missies nog hebben. U weet dat er drie jaar geleden een minister van Staat moest worden opgetrommeld om de prinselijke missie te vergezellen, omdat er in volle campagneperiode voor de verkiezingen geen actieve excellenties bereid waren om mee te gaan naar het buitenland. Door in te zetten op te veel verschillende missies, doen wij de onduidelijkheid in het buitenland nog toenemen, denk ik.

Ik wil de suggestie doen om eens te kijken naar de Vlaamse initiatieven. We zijn daar inderdaad met twee Vlamingen en zeventien Nederlanders, maar de Nederlanders gaan ten minste allemaal op hetzelfde moment, of toch bijna. Misschien komen ze met een grotere bus, maar als u toch met een vliegtuig naar het buitenland gaat, kunt u dat helemaal vullen. Als we het vanuit Vlaanderen organiseren, zijn er zelfs meer plaatsen.

Minister-president, deze cijfers moeten we zien als een alarmbel. Juni kan beter zijn, maar ook slechter. Daarom wou ik vandaag deze vraag stellen: wat zal juni ons brengen? Ik denk dat u al bezig bent met een voorbereiding voor als de cijfers tegenvallen. Dan moet Vlaanderen zich toch heroriënteren.

Ik wijs op het feit dat wij in buitenlandse missies niet opvallen. Ik denk dat we meer het accent moeten leggen op handelsdelegaties en dat we meer rechtstreeks naar de bedrijven moeten gaan, in plaats van met heel veel toeters en bellen naar het buitenland te trekken, zoals de prinselijke missies. Eigenlijk geven die weinig rendement, ze zaaien integendeel verwarring en zorgen ervoor dat Brussel op de eerste plaats komt te staan en Vlaanderen zelfs achterop hinkt bij Brussel voor het aantrekken van buitenlandse investeringen.

Als u ViA ooit wilt doen slagen, minister-president, en u in 2020 tot de vijf topregio's wilt behoren, moeten we Brussel achter ons laten. We hebben in Vlaanderen economisch veel meer troeven, maar ze vallen niet op. Ik hoop dat u bezig bent met de voorbereiding, zodat we, mochten de cijfers hetzelfde blijven of achteruit gaan, tenminste vanuit Vlaanderen een antwoord klaar hebben voor dit fenomeen.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister-president, het jaarlijkse rapport van Ernst & Young is een steeds wederkerend ritueel. De parlementaire vragen die daarop volgen, zijn eveneens een steeds wederkerend ritueel. De antwoorden die erop volgen zijn, op enige nuances na, een steeds wederkerend ritueel. Dat betekent niet dat er geen probleem is of dat de heer Reekmans ongelijk heeft om het aan te kaarten.

In uw antwoord legt u misschien iets te veel de nadruk op de buitenlandse vertegenwoordiging. Toch vind ik het werk van F.I.T. wel goed, daarin deel ik uw mening. Maar om buitenlandse investeringen aan te trekken en te behouden, is meer nodig dan dat.

Minister-president, als we heel eerlijk zijn, weten we dat de grote overwinningen die tijdens die missies worden binnengehaald, meestal het resultaat zijn van maanden- of soms jarenlange voorbereidingen van heel veel mensen die zich daarvoor achter de schermen inzetten. Zo'n missie kiest men dan meestal als orgelpunt, het momentum om een eventueel contract of een voornemen om te investeren naar buiten te brengen. Laat ons die missies niet als een 'make or break' voor de investeringspositie van Vlaanderen zien. Het is belangrijk, maar daarmee los je het probleem niet op.

Er zijn factoren waar Vlaanderen geen vat op heeft, omdat ons land zo in elkaar zit: het algemene loonniveau, de belastingregelingen, de belastingvrijstellingen, afspraken en dergelijke voor bedrijven en potentiële investeerders. Dat ontsnapt aan ons. Waar Vlaanderen wel een impact op heeft, is de voortrekkersrol die het kan spelen bij het gemakkelijker maken van het leven van investeerders in ons complexe land. Als investeerders het voornemen hebben om te komen, interesseert het hen weinig wie wat doet. Zij willen een klantgerichte benadering, ze willen op een eenvoudige manier worden geholpen.

Ik haat het een beetje, en ik doe het zeer weinig, om te zeggen: "In mijn tijd deed ik dit en dat". De eerlijkheid gebiedt me toch om te zeggen dat een aantal jaar geleden binnen de Vlaamse overheid een groep was opgericht met vertegenwoordigers uit alle departementen – toen nog, ondertussen zijn het weer ministeries geworden – die rond de tafel werden gezet om investeringsdossiers op te volgen, zodat er geen spelletjes ontstonden van het verwijzen van het ene departement of ministerie naar het andere. Daar hebben de investeerders uiteindelijk geen boodschap aan. Het was toen ook de bedoeling dat ad-hocproblemen werden opgelost en dat structurele problemen zouden worden gesignaleerd aan het beleid, met het oog op oplossingen. Dat is zeker niet zaligmakend, maar ik had toch graag geweten of een dergelijke ietwat gestructureerde klantgerichte aanpak vandaag nog bestaat.

Al die verschillende factoren spelen een rol: het voorbereidende werk, de handelsmissies, het werk van F.I.T., het interne werk, de coördinatie, het overleg dat u en anderen plegen met verschillende beleidsniveaus. Het geheel moet ertoe bijdragen dat investeerders het vertrouwen in ons land behouden en liefst uitbreiden.

Ik ben ook een beetje ongerust. Een sector waarmee altijd heel goed is samengewerkt in het verleden is de chemische sector. Er is ook een rondetafel geweest voor de chemie. Een aantal weken geleden, mits enige nuances, zegt die sector dat ze niet zeker zijn of ze hier nog zullen blijven. Als zij dat zeggen, begin ik me ook zorgen te maken, niet zozeer over het aantrekken van nieuwe investeringen, maar over het blijven van de bedrijven die we bijna traditioneel tot de vaste waarden rekenen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Het debat is dan ook altijd wat voorspelbaar. Ik ga enkele pertinente antwoorden geven, enfin, daar ga ik toch van uit.

Mijnheer Reekmans, wat de perceptie betreft, heb ik u het voorbeeld gegeven van Duitsland en het United Kingdom. De perceptie is goed voor Duitsland en slecht voor het UK, in het cijfermateriaal is het juist omgekeerd. U moet wat opletten met perceptie. Voor het UK draait dat positief uit, voor Duitsland negatief. Laat ons hopen dat de cijfers van juni 2013 wat duidelijkheid geven.

Er is een duidelijk onderscheid tussen de economische missies van de prins en de economische missies die wij zelf organiseren. Ik denk dat we gekomen zijn tot, wat we noemen, een Vlaams 'recept' voor de economische missies. We gaan met een beperkt aantal ondernemers: dus geen twee- of driehonderd, maar zeer gefocust. We organiseren de

politieke contacten zo dat de ondernemers mee de vergaderingen mogen bijwonen en nadien verdere contacten hebben met de vakministers of administraties.

Ik ga ervan uit, mevrouw Moerman, dat het solemniseren, het plechtig ondertekenen of de momenten dat iedereen het podium op mag, zich meer voordoen bij de prinselijke zendingen en niet zozeer bij de zendingen die we zelf organiseren. Het is juist dat het heel wat voorbereiding, tijd en zorgvuldige opvolging vraagt voor zo'n contract met enige omvang kan worden getekend. Ik heb geen behoefte om 'signing ceremonies' te organiseren, waar de journalisten foto's mogen nemen. Wel wordt dat door veel bedrijven gewaardeerd als je zoiets organiseert. Er zijn twee kanten aan.

Met een aantal missies hebben we zeer proactief gehandeld, waarbij een tweede missie heeft geleid tot echte contracten. Ik denk aan Myanmar of Libië. Met die missies wilden we kijken hoe we daar toch verdere contacten en contracten konden maken, zonder dat dat direct bij zo'n missie het gevolg was.

U kunt veel vertellen over de prinselijke missies, maar één ding is duidelijk: er gaan heel veel Vlaamse bedrijven mee. Wij zijn daar voor de Vlaamse bedrijven. Ik heb al gemerkt dat, wanneer we niet verschijnen, de Vlaamse bedrijven vragen waarom er geen minister bij is, want zij gaan wel met de prins mee. Ik probeer het nu altijd zo te regelen dat ik een of twee dagen deel uitmaak van die prinselijke zending, in eerste instantie voor de Vlaamse bedrijven, en dat ik daar dan ook elke keer een Vlaams programma aan toevoeg. Ik heb er ook een beetje een eigen recept van gemaakt, om toch aanwezig te zijn, omdat er zoveel Vlaamse bedrijven aanwezig zijn. Ik probeer eigen accenten te leggen, zonder aanleiding te geven tot problemen, wat in het verleden wel al is gebeurd.

Mevrouw Moerman, in uw tijd was het natuurlijk allemaal beter.

Mevrouw Fientje Moerman: Dat heb ik niet gezegd. Die woorden mag u me niet in de mond leggen. Ik heb precies het tegenovergestelde gezegd.

Minister-president Kris Peeters: Dat doe ik niet, maar ik denk ook niet dat u hebt gezegd dat het nu beter is. Misschien wilt u het nog zeggen? (*Gelach*)

De benadering van de accountmanager is heel belangrijk. Dat doen we effectief ook. Ik kan natuurlijk niet aanwezig zijn bij alle investeringsprojecten, maar wij steken er heel veel energie in. Als de investering een zekere omvang heeft, wordt er elke keer een accountmanager op gezet. We betrekken ook de federale overheid daarbij. Het werkt vrij goed, met de rullingcommissie voor de fiscale aspecten en andere. Die benadering proberen we elke keer door te voeren. Mensen van de verschillende kabinetten worden er ook op gezet. Het werk dat u hebt gelanceerd, wordt maximaal verder uitgevoerd.

Collega Reekmans, als u nu toch over de cijfers begint, we zitten natuurlijk in een financieel-economische crisis in heel Europa. De industrie krijgt klappen. In juni zullen we het debat verder kunnen voeren. Als Brussel in een bepaald jaar meer investeringen aantrekt, zal het in normale omstandigheden niet gaan om investeringen in de industrie of de chemie: die gebeuren in Vlaanderen. Maar als het niet om de maakindustrie maar om diensten gaat, dan kan Brussel natuurlijk sneller buitenlandse investeerders aantrekken. De aard van de investeringen kan er dus toe leiden dat Brussel tijdens bepaalde periodes meer investeringen aantrekt dan Vlaanderen. Dat is misschien niet de volledige uitleg, maar het is niet onbelangrijk om daarmee rekening te houden.

Iedereen in heel Europa houdt de adem in. Mevrouw Moerman, u verwijst naar de chemie. Daar hebben we de problematiek van het schaliegas, dat nu in de Verenigde Staten volop wordt ontwikkeld. De heer Sanctorum is net vertrokken. Voor deze materie is er geen dossier bij de Nationale Delcrederedienst binnengebracht. Dat is ook niet nodig als het schaliegas hier in Vlaanderen zou worden ontgonnen. Maar dat is weer een ander debat. Maar de uitspraken die over de chemie zijn gedaan, hebben vooral betrekking op de problematiek van

de energie. Als de Verenigde Staten vragen om naar hen terug te komen, kunnen ze nu rekenen op zeer concurrentiële gasprijzen. Dat heeft gevolgen voor heel Europa, en wij zijn als tweede grootste cluster na Houston-Texas natuurlijk meteen geïmpliceerd. Mevrouw Moerman, ik ga met de Nederlandse minister-president Rutte naar Texas. We kunnen deze materie dan met de Amerikanen bespreken. Er gaan ongeveer evenveel Vlamingen mee als Nederlanders. Ik zal daarop toezien, hoewel de kwaliteit natuurlijk primeert, zowel bij de Nederlandse delegatie als bij de onze. Ik ga ervan uit dat dit debat nu nog niet wordt beslecht. We zullen daar op terugkomen. U moet wel weten dat ik daar, samen met u, zeer bezorgd over ben. We hebben de meest open economie, en wij moeten dus samenwerken met al diegenen die dat wensen.

Ik krijg regelmatig ambassadeurs op bezoek. Dat hoort bij de job, elke dag komt er wel een ambassadeur langs. Elke keer valt het mij op dat men heeft begrepen dat Vlaanderen de economische motor is van België, dat men met Vlaanderen verder relaties wil aanknopen en bestaande relaties wil verdiepen. Ik word uitgenodigd voor economische missies, van Honduras over Cuba. U zou verstoemd staan over het aantal uitnodigingen dat ik krijg om naar andere landen te gaan, maar dan kan ik hier uw interessante vragen niet beantwoorden.

De voorzitter: De heer Reekmans heeft het woord.

De heer Peter Reekmans: Minister-president, ik kan me inbeelden dat u heel wat uitnodigingen krijgt. Misschien kunt u meer tijd steken in het Vlaams concept van handelsmissies. Ik denk dat die efficiënt en doelgericht zijn.

Ik denk dat deze nieuwe cijfers – en ik hoop dat de cijfers in juni beter zijn – duidelijk aantonen dat de prinselijke missies niet echt productief zijn voor Vlaanderen, maar eerder verwarring zaaien. De Vlaamse Regering zou kunnen vragen om ook buiten campagneperiodes ministers van Staat mee te sturen, dan hebben die mensen nog iets te doen. Of we moeten hopen dat prins Filip heel snel koning wordt. Hopelijk sturen we dan niet zijn tienerdochter of prins Laurent mee, hoewel die laatste misschien andere dingen verkocht krijgt.

Minister-president, uw antwoord is terecht. Het concept van de Vlaamse handelsmissies werkt, maar Vlaanderen moet ernstig nadenken over alle andere missies. Er zijn nu al de missies met Nederland en de prinselijke missies. Begrijp het maar in het buitenland: een prinselijke missie uit België, een Vlaamse missie en dan nog eens een Vlaams-Nederlandse missie, en dat alles op één jaar tijd. Ik zou het ook niet meer weten. Ik hoop echt dat de Vlaamse Regering meer en meer inzet op zijn eigen handelsmissies, die werken, en al de rest aan anderen overlaat.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Ann Brusseel tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het uitblijven van een regeling tussen de federale overheid en de deelstaten over de financiering van studiebeurzen in het kader van ontwikkelingssamenwerking

- 1453 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Jan Roegiers tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de onzekerheid met betrekking tot de universitaire ontwikkelingssamenwerking

- 1545 (2012-2013)

Vraag om uitleg van mevrouw Fientje Moerman tot de heer Pascal Smet, Vlaams minister van Onderwijs, Jeugd, Gelijke Kansen en Brussel, over het uitblijven van de middelen voor internationale hulpprogramma's

- 1562 (2012-2013)

De voorzitter: Het antwoord wordt gegeven door minister-president Peeters.

Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Voorzitter, minister-president, collega's, al geruime tijd – al vier maanden en meer – wachten de universiteiten op hun centen voor beursprojecten die binnen Ontwikkelingssamenwerking vallen en waarvoor de bevoegdheid van de federale overheid zou overgaan naar de deelstaten. De universitaire wereld, gesteund door de hogescholen en de veldwerkers, stuurde al brieven om haar ongerustheid en ongenoegen te uiten aan verschillende overheden. Zo meldden verschillende kranten tijdens de maand april.

Minister-president, vorig jaar hebben we min of meer dezelfde discussies gehad. De universiteiten moesten maanden wachten op de budgetten. Ook de Vlaamse Vereniging voor Ontwikkelingssamenwerking en Technische Bijstand (VVOB) was ongerust voor deze vorm van ontwikkelingssamenwerking, die zou overgaan naar de gemeenschap, of met andere woorden: de usurperende bevoegdheden. Helaas stellen wij vast dat een akkoord uitblijft, en daarom moeten de universiteiten overgaan tot prefinanciering van hun lopende projecten.

Mijn vraag werd ingediend op 26 april. De daarin beschreven timing is ondertussen al een beetje verlopen. Er is overleg geweest tussen de Federale Regering en de deelstaten, en ik heb vernomen dat er toch min of meer een oplossing in de maak is. De Federale Regering zou twee derde van de uitgaven verder financieren zolang er geen akkoord is met de gemeenschappen.

Ook vorig jaar kwamen de centen laat, pas in april. Maar ik neem aan dat het nu duidelijk moet worden voor de Vlaamse Regering, voor de Federale Regering en zeker voor de mensen die betrokken zijn, waar de uitgaven voor de ontwikkelingssamenwerking verder vandaan zullen komen. Minister-president, hebt u daar dus al enigszins zicht op? Dit is niet alleen van belang voor de universiteiten, maar ondertussen ook voor de VVOB, want zij stellen zich ook vragen.

Vlaanderen concentreert zich in ontwikkelingssamenwerking op drie landen: Mozambique, Malawi en Zuid-Afrika. De projecten van de universiteiten gaan geografisch natuurlijk een pak ruimer.

Minister-president, waarom is het tot nu toe nog niet mogelijk geweest om een oplossing te vinden voor dit probleem, dat ook vorig jaar al bijzonder nijpend was? Hoe ziet u de toekomst op langere termijn van deze specifieke vorm van ontwikkelingssamenwerking: de samenwerking tussen onze universiteiten en het Zuiden? Kunt u waarborgen dat deze samenwerking zal worden voortgezet, ook in de landen waar Vlaanderen op dit moment niet

actief is met initiatieven inzake ontwikkelingssamenwerking? Wat kunnen de universiteiten en organisaties zoals de VVOB verwachten?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, ik denk dat collega Brusseel een korte toelichting heeft gegeven bij het dossier, dat we uiteraard allemaal kennen omdat het al een tijdje aansleept.

Minister-president, soms zegt een beeld meer dan duizend woorden. Toen collega Brusseel daarstraks het woord ‘usurperende’ uitsprak, fronste u onbewust de wenkbrauwen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Neen, inderdaad, maar het gehele dossier van de usurperende bevoegdheden zorgt inderdaad wel voor enig wenkbrauwengefrons, ook bij u.

Mijn vraag die ik had ingediend, is ondertussen ook een beetje gedateerd, maar toch kan ik nog wel wat aanvullen bij wat al gezegd is.

Naar aanleiding van de vergadering op 24 april noteerde Belga – toch een behoorlijk objectief nieuwsorgaan – dat de Vlaamse minister-president zijn buik vol heeft van het getouwtrek met de Federale Regering over de usurperende bevoegdheden: “Men meent dat bepaalde bevoegdheden regionaal zijn? Dat men die dan schrappt”, foeterde hij voor aanvang van het overleg met de andere regeringen. “Eerst moet het federale duidelijkheid scheppen, dan zullen wij nadien wel bekijken wat we eventueel zullen doen.”

U vervolgde: “Ik krijg het op mijn heupen van die discussie. We moeten het debat zo snel mogelijk sluiten.” Dat hoeft volgens u ook niet moeilijk te zijn. De Federale Regering mag volgens u die 300 miljoen euro schrappen: wij zullen nadien wel bekijken wat we eventueel zullen doen.

Minister-president, dat is natuurlijk het gehele dossier van de usurperende bevoegdheden. Maar er is een niet onbelangrijk deel – al dan niet een usurperende bevoegdheid, dat laat ik even in het midden –, namelijk dat van de universitaire ontwikkelingssamenwerking, waar de mensen na meer dan een jaar getouwtrek het niet alleen op hun heupen krijgen, maar ook wel enige ongerustheid tonen. En dan druk ik mij nog zeer voorzichtig uit.

Ondertussen hebben we vrijdag vernomen dat de Federale Regering twee derde van het bedrag heeft gereserveerd. Er is een oplossing gevonden voor de periode tot nu, maar het is in elk geval geen definitieve oplossing, want er is nog altijd een pak geld nodig.

Ik koppel dan het probleem van het resterende derde met wat u aan Belga hebt gezegd, wat mij toch wel nieuwsgierig maakt naar uw antwoord op mijn vragen.

Kunt u toelichting geven bij de stand van zaken met betrekking tot de universitaire ontwikkelingssamenwerking? Wat is het actuele standpunt van de Vlaamse Regering, en is die bereid effectief te zoeken naar een oplossing voor de sluitende financiering van de universitaire ontwikkelingssamenwerking? Wat zou die oplossing kunnen zijn? Kunt u bij dit alles een timing vooropstellen?

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Voorzitter, minister-president, mijn vraag was gericht aan minister van Onderwijs Pascal Smet. Ik zal mijn vragen dus enigszins moeten aanpassen.

Het is inderdaad een lang aanslepend probleem, en als bij wonder heeft de federale ministerraad vrijdag beslist om 67 procent of 43 miljoen euro vrij te maken, wat volgens Belga overeenstemt met het bedrag dat de Federale Regering dit jaar bereid is in te zetten, in het licht van de discussie over de usurperende bevoegdheden in de Interministeriële Conferentie Begroting en Financiën.

Zijn het usurperende bevoegdheden of niet? U zult ons dat nu toelichten.

Het bedrag dat de Federale Regering bereid is dit jaar in te zetten, is allicht juist, maar – ik sluit mij aan bij mijn collega Roegiers – wat met de overige 33 procent, waarin niet is voorzien? Wie gaat dat financieren?

Voor de projecten van 2013 zou er – bij de hypothese van niet-financiering – een gevaar zijn voor 700 studenten die hier verblijven en voortijdig naar huis zouden moeten, en aan de KU Leuven zouden er 12 voltijdse jobs verdwijnen. Als de Federale Regering nu toch twee derde uit de kast haalt, welke invloed heeft dit dan op deze cijfers? Zullen er dan toch nog mensen moeten verdwijnen? Is Vlaanderen bereid om het ene derde bij te leggen? Of wil Vlaanderen op een andere manier in dit dossier stappen ondernemen?

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, ik sluit me graag bij deze vragen om uitleg aan. De projecten van de Vlaamse Interuniversitaire Raad-Universitaire Ontwikkelingssamenwerking (VLIR-UOS) en van de VVOB worden hier ook besproken. Volgens mij gaat het om een kwalitatieve manier van ontwikkelingssamenwerking. Bovendien wil ik een bedenking maken over de budgetten. In totaal gaat het voor de VLIR-UOS om 35 miljoen euro en voor de VVOB om 10 miljoen euro. Dat is een veelvoud van het Vlaams budget voor Ontwikkelingssamenwerking. We moeten hier rekening mee houden.

Vorig jaar, ongeveer rond deze tijd van het jaar, hebben we spijtig genoeg al een soortgelijke discussie in deze commissie gevoerd. Als ik me niet vergis, is toen geconcludeerd dat het om parallelle bevoegdheden gaat. Dit is natuurlijk een semantische discussie. Er zijn argumenten voor beide standpunten. We zijn toen vertrokken vanuit de idee dat elk overheidsniveau zich moreel verplicht moet voelen aan ontwikkelingssamenwerking te doen. Vanuit die invalshoek gaat het om bevoegdheden die naast elkaar bestaan.

Indien ik het goed begrijp, beschikt de VLIR-UOS sinds vrijdag over een oplossing en over een juridische basis om op korte termijn voort te werken. De VLIR-UOS is, net als de VVOB, in sterke mate vragende partij om op langere termijn, in dit geval vanaf volgend jaar, duidelijkheid over de eigen toekomst te krijgen. Ik zou hierover een paar vragen willen stellen. Is er binnen de Vlaamse Regering al overleg met minister Smet of met minister Lieten geweest? Hebben verdere gesprekken al plaatsgevonden? Ik bereid momenteel een vraag om uitleg aan minister Smet voor. Misschien kunnen we nu al vernemen hoe het zit.

Indien de Vlaamse overheid dit zou moeten betalen, zou het geld allicht uit het budget voor Onderwijs of voor Wetenschapsbeleid komen. We hebben echter vastgesteld dat minister Smet het ontwikkelingsbeleid binnen het onderwijsbudget heeft afgebouwd. Hij investeert meer in Brazilië en in de opkomende groeilanden. Dat is een bewuste keuze. Ik vind dat heel vreemd voor een socialistisch minister. De vraag is of er nog ruimte is om er iets anders bij te nemen.

We moeten tijdens het debat rekening houden met de vaststelling dat het hier aangehaalde pakket niet zo coherent is. Bepaalde onderdelen van het onderwijsbeleid vallen nog steeds onder de federale bevoegdheden en staan niet op het lijstje. Een voorbeeld is het Instituut voor Tropische Geneeskunde, dat deels door de Vlaamse overheid wordt gefinancierd en deels onder het federale budget valt. De onderwijsprojecten van het Belgisch Ontwikkelingsagentschap (BTC) zijn niet opgenomen in de lijst met federale bevoegdheden. Het is niet zo coherent als het lijkt.

Mij lijkt het interessant op lange termijn na te denken. We moeten nagaan op welke wijze we ons eigen ontwikkelingsbeleid binnen deze context kunnen versterken. Wordt dit momenteel al door de Vlaamse Regering voorbereid? Kan de Vlaamse Regering al een antwoord op de langetermijnvragen van de VLIR-UOS en van de VVOB geven?

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, ik wil me natuurlijk graag bij de net gestelde vragen aansluiten. Ook voor ons is duidelijkheid in verband met deze materie aangewezen. We zijn uiteraard bekommerd om de Vlaamse universitaire ontwikkelingssamenwerking.

We bekijken dit echter toch ook vanuit een andere invalshoek. Wie betaalt, bepaalt. Voor ons kan het niet dat we de engagementen die de federale overheid met betrekking tot een aantal projecten is aangegaan, zomaar overnemen. Dat staat los van de vraag of nu om parallelle dan wel usurperende bevoegdheden gaat. Dat kan, zoals we vorig jaar hebben gemerkt, tot een semantische discussie leiden.

Ik wil niet in herhaling vallen. De deelvragen zijn duidelijk. Ik hoop dat we daar een duidelijk antwoord op zullen krijgen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, verwijzend naar persbericht van Belga heeft de heer Roegiers juist geciteerd dat ik het, om verschillende redenen, van heel dit debat op mijn heupen krijg. Ik begrijp dat de geviseerde mensen nog ongeruster dan ik zijn. Het gaat tenslotte om hun job. De universiteiten zouden ook graag weten waar ze aan toe zijn. Als bepaalde zaken mij al zenuwachtig maken, kan ik me goed inbeelden dat dit slechts een klein element vormt. We moeten ook kijken naar de mensen die misschien het slachtoffer van heel dit debat kunnen worden.

De vraag is waarom ik het op mijn heupen krijg. Dat is zeer uitzonderlijk en ik gebruik dergelijke bewoordingen niet vaak. Dit debat duurt echter al veel te lang. Tijdens het debat worden de usurperende bevoegdheden gebruikt op momenten dat ze niet moeten worden gebruikt. Dat is hier zeker het geval. Ik verwijs naar de bijzondere wet van 13 juli 2001. De federale overheid blijft ten volle bevoegd voor de ontwikkelingssamenwerking. Ik heb in mijn antwoord op de schriftelijke vraag nummer 1212 van oktober 2012 duidelijk gesteld dat de projecten van de VLIR-UOS en van de VVOB moeilijk als usurperend kunnen worden beschouwd.

Dat neemt niet weg dat het om een interessant debat gaat. Ik wil dit graag bespreken. Er is enige onduidelijkheid. De Federale Regering heeft beslist 76 procent van de kredieten vast te leggen. Dat is op zich positief. De Federale Regering heeft daarbij naar de verdere bespreking van de usurperende of geïsurpeerde bevoegdheden verwezen. Ik vind dit een eigenaardige invalshoek. Dat is hierop immers niet van toepassing. Dat houdt niet in dat ik daar niet over wil spreken. Ik vind het in dit licht niet onbelangrijk dat de bevoegde federale minister met betrekking tot deze al een tijdje bestaande problematiek heeft verklaard dat hij ook initiatieven wil nemen.

Ik moet straks nog een vraag om uitleg van de heer Van Mechelen over dit onderwerp beantwoorden. Dit geldt immers ook voor de responsabiliseringsbijdragen voor ambtenaren. De bevoegde federale minister weet dat de Vlaamse overheid het geld heeft geprovisioneerd en wil betalen. Ik moet echter minstens over een rekeningnummer beschikken. Er moet een wettelijk kader zijn.

De federale overheid heeft veel zorgen. Ik vraag me echter af hoe het zit. We willen daar allemaal over spreken. Er wordt echter geen enkel initiatief genomen. Er zijn alleen toeters en bellen te horen. Het gaat steeds over de geïsurpeerde bevoegdheden.

We kunnen het ook in een nog ruimer kader plaatsen. Welke begrotingen in dit land zijn in evenwicht? Moeten die begrotingen in evenwicht zijn? Wanneer moeten ze in evenwicht zijn? Als we dit debat voeren en het onderwerp van de usurperende bevoegdheden wordt toegevoegd, mogen we natuurlijk niet vergeten dat het allemaal ook geld zal kosten. Dat plaatst de zaken in een ander perspectief.

Om die reden vind ik dat we de koe bij de horens moeten vatten. We moeten stoppen met zwartepieten door te spelen. Het gaat om mensen, om niet onbelangrijke bedragen en om

activiteiten. Afgelopen vrijdag heeft de Federale Regering een beslissing genomen. De geïsurpeerde bevoegdheden zijn niet zorgvuldig geformuleerd. Het is mogelijk dat de Federale Regering daar een andere definitie aan geeft.

Op 19 april 2013 heb ik daarover met de premier en met de ministers-presidenten van de andere gewesten vergaderd. Dergelijke gesprekken zijn vrij hallucinant. Ik krijg dan te horen wat volgens hen allemaal usurperende bevoegdheden zijn. Het gaat dan onder meer om de Stichting Biermans-Lapôte, om de kinderrechtencoalities, om de syndicale premies en om de bijdragen tot financiering van de EU.

Ik heb tijdens dergelijke vergaderingen de gewoonte eerst het woord aan minister-president Demotte en aan voormalig minister-president Picqué te verlenen. Zij hebben aangedrongen op duidelijkheid over het arrest-Breitsohl. Voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest worden de gevolgen op 12,972 miljoen euro geschat. Ik wil me graag bij dergelijke debatten aansluiten. Voor Vlaanderen gaat het om 42 miljoen euro. De trekkingsrechten op het gedeelte van de verkeersbelasting inzake lpg betekent voor het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest 70 miljoen euro. Het debat gaat dan al snel in de richting van een bepaalde conclusie. Als we niet opletten, moet de federale overheid veel meer dan 300 miljoen euro ter beschikking stellen. Dat is een andere reden waarom ik me afvraag waar we eigenlijk mee bezig zijn. We moeten daar zo snel mogelijk mee stoppen.

Ik heb voorgesteld heel het debat een plaats in de relanceproblematiek te geven. We hebben een volgende vergadering gepland. Vanwege de agendaproblemen van de premier is die vergadering echter weer afgeblazen.

Ik heb op 19 april 2013 over de usurperende bevoegdheden gesproken. Als we naar de bijzondere wet verwijzen, gaat het niet om usurperende bevoegdheden. Het gaat om de overname van engagementen.

Een bijkomend element is dat we in Vlaanderen een duidelijk decreet met duidelijke accenten hebben. Het kaderdecreet bepaalt dat er een duidelijke concentratie is. We hebben hierover in het verleden al besprekingen gevoerd. Ik zou kunnen stellen dat alles mag overkomen, maar dat is niet zo evident. Ik moet over een wettelijke basis beschikken om alles voort te zetten.

Ik wil niet rond de pot draaien. Het moet mogelijk zijn dit verder uit te werken. Dat betekent dat heel het gedeelte over ontwikkeling moet worden herbekeken. We moeten daar dan de nodige afspraken over maken.

Daar komt nog bij dat de federale overheid dit in 2012 stilzwijgend heeft verlengd. De heer Roegiers heeft hierover nog actuele vragen gesteld. Dat is stilzwijgend verlengd. Het is nu 67 procent geworden omdat het vorig jaar ook 67 procent was. De Federale Regering heeft dan verklaard tijdens de begrotingscontrole te zullen zien of het gat van 33 procent ook kon worden dichtgereden. Indien dat zou gebeuren, zou het op dat bestuursniveau in orde komen. Ik heb trouwens de indruk dat bepaalde leden van de Federale Regering liever zouden hebben dat het allemaal daar blijft. Dat aspect hoort er ook nog bij.

Volgens mij zijn we met betrekking tot dit debat weer in een grote onduidelijkheid terechtgekomen. Het gaat dan niet om de goedgekeurde 67 procent, maar om de resterende 33 procent. Het is niet nodig naar usurperende bevoegdheden te verwijzen. Het is niet correct het debat daarover te voeren. We zijn bezorgd om de activiteiten van de verschillende betrokken instellingen en ook om de mensen die zich hiermee bezighouden. Er moet dan ook duidelijkheid worden verschaft.

Ik tracht hier het volledig plaatje te schetsen. Ik zal dat straks met de heer Van Mechelen nog eens overdoen. Er is een verschil in bereidheid tussen de verschillende deelstaten wat de overnames betreft. Ook op dat vlak moet er met betrekking tot de positie van Wallonië en van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest duidelijkheid komen.

Ik probeer het probleem op een positieve wijze te benaderen. Een aantal pertinente elementen moeten verder worden uitgeklaard. Ik heb dit met de universiteiten besproken. Mevrouw Poleyn heeft om een visie op langere termijn gevraagd. We houden hier rekening mee. We voeren hierover in Vlaanderen politieke gesprekken. Het is niet de bedoeling voor een enkel jaar dat gat van 33 procent dicht te rijden. De vraag is hoe we dit verder willen ontwikkelen en hoe het ontwikkelingsbeleid in Vlaanderen er verder zal uitzien. Zullen we met betrekking tot de drie prioritaire landen een dynamiek in een andere richting ontwikkelen? Zal dit bij het beleidsdomein Onderwijs horen of gaat het hier om Ontwikkelingssamenwerking? Er moet nog veel worden besproken. Een aantal punten moeten nog verder worden verduidelijkt. Indien me hierom zou worden gevraagd, zal ik me bereid tonen om overleg met de federale overheid en met de andere gewesten te organiseren. We hebben de langetermijnvisie al met de universiteiten besproken. Dit punt zou tijdens dat overleg dan ook aan bod komen.

De voorzitter: Mevrouw Brusseel heeft het woord.

Mevrouw Ann Brusseel: Minister-president, ik dank u voor uw uitgebreid, boeiend en beschouwend antwoord. Ik heb het gevoel dat de oplossing nog niet in zicht is. Ik heb ook het vreemde gevoel gekregen dat ik op een aantal vragen geen echt antwoord heb gekregen.

Minister-president Kris Peeters: Dat is juist.

Mevrouw Ann Brusseel: Dat vind ik spijtig. Tijdens commissievergaderingen kunnen leden van het Vlaams Parlement de Vlaamse Regering vragen wat ze wil doen. Ik heb vandaag geen antwoord gekregen.

Minister-president Kris Peeters: Mevrouw Brusseel, ik heb u alle elementen van het dossier gegeven.

Mevrouw Ann Brusseel: Ik heb niet vernomen wat ik graag wil weten. Ik ben niet zo gulzig. Ik hoef niet alle elementen te krijgen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Ik ben zeer pragmatisch. Het gaat om de mensen die op hun beurs wachten, om de universiteiten die zich afvragen of ze hun projecten kunnen voortzetten en om de twaalf mensen die met betrekking tot het voortbestaan van hun job in het ongewisse blijven. Voor die mensen maakt het net iets minder uit of u het met de federale collega's eens geraakt over de begrippen 'usurperend', 'geïsurpeerd' of 'helemaal niet usurperend'. Het maakt voor hen ook niet uit of de Franse Gemeenschap die zaken wel opneemt. Zij worden enkel het slachtoffer van die politieke discussie. U kijkt wat Wallonië en Brussel doen. Als de Franse Gemeenschap er al of niet voor kiest om die vorm van ontwikkelingssamenwerking verder uit te werken, is dat haar keuze. Ik ben bekommerd over wat we aan de Vlaamse universiteiten verder kunnen doen. Ik zou daarom graag binnen afzienbare tijd weten – het is voor de universiteiten nog dringender dan voor mij – wat de Vlaamse Regering ermee gaat doen.

U stelt ook een andere boeiende vraag: hoe zal het beleid er verder uit zien? Toevallig had ik u die vraag ook gesteld. Ik hoop dat het aan de Vlaamse Regering is om dat te beslissen. Ik wil er vanuit deze commissie verder over nadenken met u. Zoals mevrouw Moerman zegt, is het inderdaad ook een vraag voor de minister van Onderwijs. Wordt die internationale samenwerking, ook met het Zuiden, eerder beschouwd als een specifieke beleidslijn binnen het hoger onderwijs of gaan we dat onder de poot ontwikkelingssamenwerking brengen? Ik vind het fijn dat u de vraag stelt, maar ik zou een antwoord nog leuker vinden. Als het niet vandaag kan, dan toch graag binnenkort.

We hebben gediscussieerd over het kaderdecreet. Dat was interessant. Ik hoor hier heel vaak dat Vlaanderen internationaal een prominente rol kan en moet spelen. Wel, u hebt de kans, neem ze. Leg die 33 procent daar en ga vooruit. Stel uw universiteiten gerust en geef hun de dynamiek en de motivatie om verder te gaan met de internationale samenwerking.

De heer Jan Roegiers: Minister-president, ik wil u bedanken voor uw antwoord. U hebt een uitgebreid antwoord gegeven. Ik heb begrip voor uw antwoord en voor de wijze waarop u de

commissie hier elementen hebt gegeven om tot een oplossing te komen. Het doet me ook plezier – en dat hebt u heel duidelijk gezegd, los van het feit dat u het op uw heupen krijgt – dat u vindt dat de koe bij de horens moet worden gevat. Het gaat effectief om die mensen. Met z'n allen, over de partijgrenzen heen, zijn we bezorgd en willen we echt wel zekerheid geven aan de mensen die vrezen voor hun job en die uitkijken naar waar die 33 procent vandaan moet komen.

Ik begrijp dat u er nu geen antwoord op kunt geven. Uw partij en de mijne zitten voor een stuk in hetzelfde schuitje: we maken allebei deel uit van de Federale Regering en de Vlaamse Regering. Als we effectief een doorbraak willen forceren – en dat willen we –, moet het mogelijk zijn binnen de kanalen die we kennen. Dat moeten we eerlijk durven te zeggen. De minister van Financiën is u niet onbekend. We moeten niet altijd stellen dat er maar een initiatief moet komen. In dit geval is het minister Labille die al stappen voorwaarts heeft gezet. Laat ons daar correct in zijn. Laat ons de stappen, waarvan we allemaal vinden dat ze moeten worden genomen, ook zetten.

U zegt dat u graag bereid bent tot overleg met de Federale Regering. Ik vind niet dat we altijd op een uitnodiging moeten wachten. We kunnen ook zelf initiatieven nemen en proberen een oplossing te vinden. Dat moet de conclusie van dit zoveelste debat zijn, namelijk dat we samen met de Federale Regering, liever vandaag dan morgen, het gesprek aangaan om een oplossing te vinden, zodat we hier volgend jaar in april, wellicht net voor het reces, niet nog eens dezelfde discussie moeten voeren, als we weer vaststellen dat twee derde van het bedrag is uitgetrokken en dat het laatste derde nog moet worden gevonden. Ik hoop samen met u – en ik heb alle begrip voor het antwoord dat u hebt gegeven – dat we stappen kunnen zetten naar een oplossing.

Mevrouw Fientje Moerman: Minister Labille heeft 67 procent of 43 miljoen euro op tafel gelegd, er rest 33 procent. Wat daar gebeurt met de financiering op dit moment, is niet duidelijk. Er zijn twee mogelijkheden. Een, u komt binnen afzienbare tijd met uw deelstaatcollega's en de Federale Regering tot een akkoord. In dat geval is de zaak opgelost. Uit uw antwoord meen ik echter te mogen begrijpen dat we eerder zitten bij hypothese twee, dat het niet binnen afzienbare tijd wordt opgelost.

Dan zijn er weer twee mogelijkheden. Een, de Vlaamse Regering is bereid om het saldo, vertaald naar de Vlaamse verhouding, voor haar rekening te nemen. In dat geval moet u dat ook met zoveel woorden zeggen. Twee, de Vlaamse Regering is niet bereid om dat te doen. Dan moet u dat ook zeggen. Ik denk dat u het aan die mensen en studenten verschuldigd bent om althans op dat punt duidelijkheid te geven.

Minister-president Kris Peeters: In eerste instantie de Federale Regering.

Mevrouw Fientje Moerman: Als dat er niet komt, moet u ook zeggen of u bereid bent om dat al dan niet te doen. Daar hoor ik momenteel niets over. Zoals mevrouw Brusseelel zegt, net als de heer Roegiers, gaat het over de mensen, de studenten die er zitten met een beurs en de twaalf voltijdse mensen bij de KU Leuven. Zij willen graag een antwoord.

Ik zou u een rechtsfiguur aan de hand willen doen, die van onder het Romeinse stof kan worden opgedolven, en die we met de vorige regering hebben gebruikt. Minister-president, het gaat om de 'bonus pater familias': de goede huisvader kan daden van bewaring stellen als die dringend zijn. We hebben dat namelijk gedaan in het dossier van de beruchte Plantentuin van Meise. Nu recent is er een oplossing gekomen, maar onder de vorige regering, na jarenlange stilstand, stonden de serres op instorten, werkte de verwarmingsketel niet meer en ga maar door. De Regie der Gebouwen wou niets doen, omdat het niet duidelijk was, omdat het vastzat in onderhandeling. Het zat vast voor lange tijd, getuige het feit dat het nu pas is opgelost. Toen hebben we beslist om de rechtsfiguur van de bonus pater familias te gebruiken, om als Vlaamse Regering – hoewel we geen eigenaar waren van de Plantentuin van Meise – toch de broodnodige investeringen te doen. Daarna zouden we wel zien hoe we

het onderling zouden uitvechten, omdat die plantjes nu eenmaal de vrieskou niet konden overleven en het om onschatbare wetenschappelijke collecties ging. (*Opmerkingen van minister-president Kris Peeters*)

De vergelijking gaat niet helemaal op. Misschien kunt u met de ongetwijfeld eminente en zeer goede juristen die onze diensten bevolken eens kijken of er niet creatief over kan worden nagedacht.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister-president, ik wil u danken voor uw grondig en open antwoord. Ik heb heel goed begrepen dat u bevestigt dat het gaat over parallelle bevoegdheden, wat ineens de vergelijking met de Plantentuin moeilijk maakt. Het federale niveau blijft het ontwikkelingsbeleid hebben. Het gaat er niet eens over dat het luik onderwijs zou worden overgedragen of zo.

Ik ben heel blij dat u het op een positieve manier wilt benaderen. In eerste instantie moet de Federale Regering een antwoord bieden, maar u wilt verder overleggen met alle actoren en de deelstaatregeringen. Budgettair is het moeilijk, zeker ook voor de andere deelstaten. Maar ook voor ons is het moeilijk om dat volledig uit ons budget te betalen. Dat moeten we durven te zeggen, en we moeten er eerlijk in zijn.

De Federale Regering, of misschien het overleg, zou eigenlijk gedurende een aantal jaren zekerheid moeten kunnen geven aan de VLIR-UOS en de VVOB, zodat de kwaliteit die er nu is en die aan mensen vasthangt, niet verdwijnt. Als de mensen weglopen omdat ze in een onzekere situatie zitten, gaat die expertise verloren.

Tegelijk is het misschien niet slecht om er eens over na te denken, vooral bekeken vanuit het onderwijsbeleid en het internationale luik dan. We hebben een internationaal luik. Elke minister kan zijn eigen ontwikkelingsbeleid voeren. Vandaag is dat steeds minder klassieke ontwikkelingssamenwerking en steeds meer internationale samenwerking. Daarin deel ik het standpunt van minister Smet.

De VVOB is nu een expert, die we allemaal heel goed kennen, in het bilateraal ondersteunen van het onderwijsbeleid in landen in het Zuiden en in andere landen. Er wordt onvoldoende ten gronde gekeken hoe dat een versterking zou kunnen zijn van het Vlaamse internationale beleid. Misschien liggen daar kansen, maar er moet tijd worden genomen om daarover na te denken. Ik hoop dat de openheid er is om daarover na te denken, maar we weten dat dat tijd zal kosten. Dat zal niet op korte termijn een oplossing bieden voor de betrokken actoren.

Ik hoop dat u in het overleg mee bewaakt dat ontwikkelingssamenwerking niet zomaar in het grote debat over de usurperende bevoegdheden verdwijnt, wordt behandeld tussen de soep en de patatten en eindigt ergens op een A4'tje. Ik hoop niet dat er een beslissing wordt genomen waaraan weinig aandacht wordt geschonken. Natuurlijk is ontwikkelingssamenwerking voor weinig mensen het meest belangrijke dossier. We willen allemaal, denk ik, de boodschap meegeven om het toch grondig te bekijken. Laat ons bij nieuwe voorstellen ook naar de inhoud en de kwaliteit van de initiatieven kijken, voor er wordt beslist.

Minister-president Kris Peeters: Bedankt voor alle opmerkingen en suggesties, we zullen die meenemen.

Ik wil toch nog eens duidelijk stellen: de Federale Regering is engagementen aangegaan, in eerste instantie tegenover de universiteiten en die mensen. Op een bepaald moment heeft men gesteld dat dit behoort tot het pakket waarover men met de deelstaten wil spreken, tot de usurperende bevoegdheden, wat juridisch-technisch niet juist is. U moet het debat niet op zijn kop zetten! In eerste instantie is het aan de Federale Regering, wie er ook in zit – en wij zitten er ook in –, om de engagementen die men heeft genomen tegenover de universiteiten en de mensen ook na te komen. Het gaat niet op om te zeggen dat zij maar 67 procent kunnen vastleggen en om de rest door de deelstaten te laten oplossen. Dit engagement is aangegaan door de Federale Regering en men moet daar zeer zorgvuldig mee omspringen.

In alle openheid wil ik zeggen, als wijze staatsman – ik heb daarvoor minstens het grijze haar, de rest valt mogelijk te betwijfelen –, dat we daarover willen spreken. Ik vraag aan de premier samen met de minister-president in de eerste vergadering op 19 april 2013 om de week daarop op vrijdag opnieuw samen te komen. Ik maak mijn agenda vrij. Wij krijgen het bericht dat dat niet kan. Ik heb veel respect voor de agenda van de premier enzovoort, maar het gaat niet door. De week daarop ook niet.

Wij zijn bereid om daarover te spreken, mijnheer Roegiers, en niet enkel over dat aspect. Ik wil ook met minister Labille en minister De Croo over de pensioenbijdrage spreken, maar het is misschien goed om in eerste instantie met de premier te spreken. Dat wordt sine die uitgesteld. U moet wel begrijpen dat wij graag over een en ander spreken, maar u probeert het een tweede keer op zijn kop te zetten. Wij moeten niet elke ochtend aan de Lambermont of ergens anders staan om te kijken wanneer we kunnen samenkomen.

Ik begrijp de ernst van de situatie en ik antwoord iets opener, zodat u goed weet hoe het in elkaar zit. Hier zit u in de oppositie, maar niet op het federale niveau, mevrouw Brusseel. Er zijn nog andere elementen. Ik heb ook niet ergens 10 of 20 miljoen euro liggen, om zomaar uit mijn mouw te schudden. Ik wil dat serieus bekijken met alle elementen, maar zet het alstublieft niet op zijn kop. Enfin, de oppositie kan doen wat ze wil, maar het is niet correct tegenover die mensen en ook niet tegenover ons.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Marc Hendrickx tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij regionale verkiezingen - 989 (2012-2013)

Vraag om uitleg van de heer Ward Kennes tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de onmogelijkheid voor landgenoten in het buitenland om in 2014 deel te nemen aan de verkiezing van de deelstaatsparlementen - 1274 (2012-2013)

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, sinds 2002 kunnen Belgen in het buitenland hun stem uitbrengen voor de federale verkiezingen. Spijtig genoeg gaat dat niet voor de gewest- en gemeenschapsparlementen. Dat is nogal absurd. Zo wordt het minstens impliciet voorgesteld alsof het Vlaams Parlement minder relevant is voor in het buitenland verblijvende Vlamingen, wat uiteraard volstrekt onjuist is. Vlaanderen heeft zich trouwens de voorbije jaren zware inspanningen getroost om zich te profileren als open regio met een duidelijk buitenlands beleid, en het is dus hoog tijd dat Vlamingen in het buitenland ook mogen stemmen voor hun eigen Vlaams Parlement.

U sprak zich onlangs in de publicatie ‘Vlamingen in de wereld’ uit voor een uitbreiding van dat stemrecht voor Vlamingen in het buitenland, als een groot voorstander om ook te mogen stemmen voor de parlementsverkiezingen voor ons eigen Vlaams Parlement. U hebt terecht onderstreept dat dit uiteraard een federale bevoegdheid is, wat u ook al meerdere malen hebt gedaan als antwoord op mijn vroegere mondelinge en schriftelijke vragen.

Nu blijkt toch wel dat de federale overheid – op zijn zachtst gezegd – geen aanstalten maakt om die democratische lacune van het regionaal stemrecht voor Vlamingen in het buitenland te corrigeren, en dan zeker niet voor 2014.

De regionale verkiezingen in 2014 dreigen misschien al te devalueren door het samenvallen met de federale verkiezingen, en ik vind toch dat we daar de nodige aandacht moeten aan schenken. Ik heb u daarover onlangs ook een schriftelijke vraag gesteld of u dat federaal op de agenda zou plaatsen, en u stelde dat u geen initiatief had genomen om dit stemrecht op de federale agenda te plaatsen.

Minister-president, ik denk dat onze voltallige commissie hier voorstander is van stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij regionale verkiezingen. U bent dat ook, u hebt dat al meermaals onderstreept. Maar we kunnen hier nog veel verklaringen daarover afleggen, het zal niet veel uithalen zolang men aan de overkant van de straat niet in actie schiet.

Bent u nog steeds voorstander van het stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij regionale verkiezingen? Bent u van mening dat de invoering hiervan voor de verkiezingen van 2014 nog mogelijk dan wel wenselijk is? Zo ja, ziet u een mogelijkheid om op korte termijn overleg te houden met de Federale Regering om haar aan te sporen tot een spoedige invoering?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes: Ik sluit mij graag aan bij deze vraag.

Op dit moment verspreidt ‘Vlamingen in de wereld’ een oproep om deel te nemen aan het Expat Parlement. Ze stellen dat op die manier uitgeweken Vlamingen toch kunnen debatteren over beleidsdossiers die hun aanbelangen. Het is goed dat men dat ook rechtstreeks doet, maar belangrijker is natuurlijk dat hun stem ook wordt gehoord waar het echt telt, en dan gaat het uiteraard om het Vlaams Parlement.

Collega Hendrickx heeft de situatie goed geschetst. Die stemprocedure voor Belgen in het buitenland is pas geregeld op federaal niveau, daar heeft men de procedure vereenvoudigd. Daarom is het extra jammer dat de kiezer op Vlaams niveau volgend jaar – en zeker omdat de verkiezingen voor het Europees niveau, het federaal niveau en voor de deelstaten op dezelfde datum worden gehouden – voor het ene parlement dat hem vertegenwoordigt wel kan stemmen, en voor het andere parlement dat hem voor andere bevoegdheden vertegenwoordigt, niet kan stemmen. Het zou bijzonder jammer en verkeerd zijn om daaruit te concluderen dat het ene parlement ondergeschikt is aan het andere, maar het feit dat men niet kan deelnemen aan die verkiezingen zou misschien die verkeerde indruk kunnen wekken.

Minister-president, blijft u er voorstander van om onze landgenoten in het buitenland ook stemrecht te verlenen voor de regionale verkiezingen? Zijn er contacten geweest met de andere gemeenschappen en gewesten om mogelijk tot een gezamenlijk standpunt te komen? Of is de interesse bij hen niet groot? Ik begrijp niet goed waarom, maar misschien is daar wel een antwoord waarom ze niet zo sterk geïnteresseerd zijn.

Acht u het mogelijk dat er met het oog op de verkiezingen van 2014 alsnog een regeling kan worden bereikt voor de verkiezing van de deelstaatparlementen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Ik vind het vreemd en onaanvaardbaar dat er een discrepantie is tussen het feit dat Belgen in het buitenland mogen stemmen voor federale verkiezingen, maar dat niet mogen voor de regionale verkiezingen.

Maar anders dan jullie, collega's, ben ik steeds meer geneigd om te kiezen voor het omgekeerde, en veel meer te ijveren voor het afschaffen van het stemrecht voor Belgen in het buitenland. Het valt mij steeds meer op dat heel wat mensen die in het buitenland verblijven deels de band met België of Vlaanderen hebben verloren, of de politiek toch niet echt meer volgen. Ik heb het voorbeeld al enkele keren gegeven van de Vlaamse hoteluitbaatster in Costa Rica die na een aantal jaren ging stemmen. Ze vertelde dat toen ze vertrokken was uit België het nog Agalev, CVP, SP en Volksunie waren, en op haar nieuwe stembrief stonden allerlei andere partijen. Ze zei dat ze de politiek in België niet meer volgde.

Het voorbeeld toont aan dat voor heel wat Belgen in het buitenland stemmen niet echt meer relevant is. Ik vraag me af of we alle moeite moeten getroosten die we nu doen om het stemrecht voor het Vlaams Parlement in het buitenland te realiseren. We zouden er misschien beter werk van maken om het af te schaffen.

In de marge zeg ik er ook bij dat er hier veel meer mensen zijn die geen stemrecht hebben en die veel langer in dit land wonen, of een veel hechtere band hebben met dit land dan mensen die in het buitenland wonen. Misschien moeten we daar een prioriteit van maken.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, er worden hier interessante debatten gevoerd. Stemplicht voor mensen in het buitenland, collega Roegiers, het is een origineel idee als u daar gaat aan sleutelen, want dan krijg je natuurlijk ook het gehele debat hier in België en in Vlaanderen over de stemplicht. U kunt natuurlijk vermoeden dat het debat direct verplaatst wordt naar de stemplicht in ons land. Ik weet niet welk standpunt uw partij daar inneemt, maar u bent voor het afschaffen van de stemplicht voor mensen die in het buitenland wonen, maar behoud van de stemplicht voor mensen die hier wonen?

De heer Jan Roegiers: Voor alle duidelijkheid, dat heb ik niet bedoeld. Als het zo is overgekomen, dan heb ik mij misschien fout uitgedrukt. Ik zou werk maken van het afschaffen van de mogelijkheid tot stemmen door Belgen in het buitenland.

Minister-president Kris Peeters: Geen rechten meer?

De heer Jan Roegiers: Als je daar woont, niet. Voor alle duidelijkheid, kijk naar de argumentatie. De Raad van State heeft gezegd dat er een band moet worden aangetoond met het land, en er worden een aantal objectieve criteria vooropgesteld. Als de eerste drie criteria geen rol meer spelen, dan kijkt men naar de laatste woonplaats van een persoon in de derde graad van de familie. Wat is nog de relevantie van dergelijke stemmen? Dat wou ik zeggen. Als ik een verkeerde indruk wekte, dan wil ik dat rechtzetten.

Minister-president Kris Peeters: Mijn excuses, ik had het anders begrepen.

Ik ben en blijf nog altijd voorstander van stemrecht voor Vlamingen in het buitenland bij de verkiezingen voor het Vlaams Parlement. Ik heb daar ook al initiatieven toe genomen, zoals dat hier ook werd gevraagd.

Op 24 april op de Interministeriële Conferentie voor Buitenlands Beleid (ICBB) heb ik die vraag voorgelegd aan federaal minister Reynders – voorzitter van deze ICBB – om dit punt mee op de agenda te zetten en dat aan te kaarten bij de federale collega's. Wij zijn daar alsnog niet voor bevoegd wat zeer eigenaardig is, want als je eigen verkiezingen wil organiseren, lijkt dit op termijn toch belangrijk.

Minister Reynders heeft met de vraag ingestemd, en hij zal dat bij de eerste minister aankaarten, maar ik moet u volledigheidshalve wel zeggen dat het Waalse Gewest en de Franse Gemeenschap bij monde van het kabinet van minister-president Demotte en minister Marcourt duidelijk hebben gemaakt dat zij daar niet voor gewonnen zijn.

Het is een beetje eigenaardig. Het maakt ook geen deel uit van het Vlinderakkoord. Ik heb de vraag gesteld omdat ik ervan overtuigd ben dat dit liever vroeger dan later moet worden georganiseerd, en ik ben ook graag bereid om het debat over stemplicht en stemrecht of helemaal geen stemrecht te voeren.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister-president, ik constateer dat u een voorstander bent, en dat u bepaalde initiatieven hebt genomen. Meer kunt u op dit moment niet doen, dat erken ik ook.

Ik verneem ook het duidelijke standpunt van collega Roegiers, het is een heel duidelijk standpunt en ook wel een beetje gewaagd. Maar goed, dat moet uiteraard kunnen. Maar ik meende in het verleden hier van collega's van uw partij andere zaken te hebben vernomen, maar goed, het staat u vrij om dat – met voortschrijdend inzicht – te wijzigen.

We kijken uit naar de overredingskracht van minister Reynders bij eerste minister Di Rupo. Zelfs al zouden de Franstalige broeders er niet toe bereid zijn, dan moet het volgens mij mogelijk zijn om het alleen te doen. Volgens mij kan dit via een eenvoudige wetswijziging.

Minister-president Kris Peeters: Grondwetswijziging.

De heer Jan Roegiers: U kunt het nooit zonder Brussel doen.

De heer Ward Kennes: Ik ben niet zeker dat het via een eenvoudige wetswijziging kan. Er bestaat zoiets als voortschrijdend inzicht, maar ook regresserend. (*Gelach*)

Ik vind in een meer internationaliserende wereld dat mensen gemakkelijker in één land kunnen leven en via allerlei kanalen toch kunnen verbonden blijven. Reizen is gemakkelijker, er zijn nieuwe communicatiemiddelen en mensen kunnen gemakkelijker informatie uitwisselen. De band met het land dat je een tijd verlaat, is vandaag sterker dan in het verleden.

Het is veel gemakkelijker om over de gehele wereld elke dag de site van *deredactie.be* te raadplegen. Al doe je het maar één keer per maand, dan weet je dat er nieuwe namen zijn voor politieke partijen. Mensen die absoluut niet geïnteresseerd zijn, die hoeft je niet te verplichten om vanuit Costa Rica mee te stemmen. Maar de mobiliteit wordt steeds groter, dus het is logisch dat er een kans is dat je betrokken blijft bij je land, en ik ben een groot voorstander.

Ik hoop dat het via de bevoegdheid die naar Vlaanderen komt kan worden geregeld, of dat de wetgeving wijzigt op een bepaald moment op federaal vlak, zodat we toch kunnen komen tot een politieke participatie van onze landgenoten die uit Vlaanderen vertrokken zijn en elders verblijven, en verbonden willen blijven met het politieke gebeuren hier te lande.

Minister-president Kris Peeters: Ik wil eraan toevoegen dat ik mijn hand niet in het vuur steek voor diegene die hier wonen en werken en ook niet volledig op de hoogte zijn van het feit dat de CVP al van naam is gewijzigd. Of de Open Vld niet langer VLD of PVV is. Wij mogen niet de illusie koesteren dat veel mensen elke dag bezig zijn met politiek en zich daar ook maar iets van aantrekken, en die toch verplicht zijn om te stemmen. Mijnheer Roegiers, u moet die redenering zeer voorzichtig gebruiken. Wat de criteria betreft hebt u een punt, en zeker over het laatste criterium, maar voor het overige zou ik voorzichtig zijn.

De heer Jan Roegiers: Ik erken dat inderdaad. Maar je moet maar eens proberen uit te leggen aan mensen die hier niet meer wonen dat zij mee mogen bepalen wat het beleid hier zal zijn. Daar zijn toch weinig argumenten voor om dat te handhaven.

De voorzitter: Mevrouw Moerman heeft het woord.

Mevrouw Fientje Moerman: Er zijn landen die zover gaan om constitutioneel, wettelijk te voorzien dat hun landgenoten – velen met de dubbele nationaliteit die in het buitenland wonen, zoals in mijn voorbeeld Italianen in Limburg – mee kunnen doen voor een speciale parlementszetel. (*Opmerkingen van de heer Jan Roegiers*)

Dat is nog iets anders dan stemmen, dat is zetelen. Wij zijn nog superbraaf, wij doen dat allemaal niet.

De heer Jan Roegiers: Pleit u er dan voor dat er iemand voor het Vlaams Parlement verkozen wordt die de Vlamingen in Zuid-Amerika vertegenwoordigt?

Mevrouw Fientje Moerman: Ik zeg dat uw redenering niet correct is om te stellen dat die mensen geen voeling meer hebben met Vlaanderen, en dat het een schande zou zijn en ook

niet wenselijk dat ze ons beleid kunnen bepalen omdat ze al zolang in het buitenland wonen. Ik denk dat collega Kennes gelijk heeft: met de huidige communicatiemiddelen kun je de politieke actualiteit volgen als je dat wilt. Als je de politiek niet volgt, dan volg je niet. Er zijn geen technische belemmeringen meer die afhankelijk zijn van uw woonplaats.

Ik ben het volledig eens met de minister-president: ik wil ook niet de kost geven aan degenen die hier wonen en helemaal geen krant lezen.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

■

**Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de negatieve impact van grootschalige landpacht bij onze partnerlanden
- 1534 (2012-2013)**

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Mozambique heeft heel wat natuurlijke rijkdommen, en toch hoort het bij de armste landen ter wereld. 45 procent van de inwoners leeft van minder dan een dollar per dag. 64 procent van de Mozambikanen leeft op het platteland en komt rond door de landbouw. Het land wordt er voor lokale boeren echter steeds schaarser.

In 2011 hebben we dit probleem door middel van een voorstel van resolutie betreffende de gevolgen van grootschalige landpacht of land grabbing in het Zuiden aangekaart. Toen is al aangehaald dat Mozambique volgens de Verenigde Naties (VN) en de Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO) sterk gevoelig is voor de praktijken van land grabs.

Naar aanleiding van de toegenomen druk op de landbouw in het Zuiden ten gevolge van de toenemende vraag naar landbouwproducten voor allerlei doeleinden zijn toen zeer concrete actiepunten naar voren geschoven. Op die manier hebben we de Vlaamse Regering de mogelijkheid geboden initiatieven te ontwikkelen die wel degelijk een verschil kunnen maken.

Uit een onderzoek dat de heer De Schutter, de Speciaal VN Rapporteur voor het Recht op Voedsel, voor Deutsche Bank heeft verricht, is gebleken dat de overheid in 50 van de 90 onderzochte gevallen de vorige eigenaar was. In slechts 6 van de 90 gevallen is de verkoop aan private investeerders gebeurd met de medewerking en de instemming van de gemeenschappen van kleine boeren die de grond gebruikten.

In 2012 heeft de FAO een aantal richtlijnen goedgekeurd. De referenties staan in de schriftelijke versie van deze vraag om uitleg. Deze richtlijnen vormen een belangrijk instrument om het publiek beleid te sturen en om de acties van, bijvoorbeeld, ondernemingen te beoordelen.

Minister-president, mijn vragen vormen eigenlijk een opvolging van de vragen in onze resolutie.

Welke partnerlanden werden al of worden nog met land grabs geconfronteerd? Is er zicht op de impact hiervan op de voedselzekerheid van de lokale bevolking?

Zijn reeds initiatieven genomen om de partnerlanden van de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking te versterken in hun onderhandelingsmogelijkheden over grootschalige landpacht? Op welke wijze is dit dan gebeurd?

Wat is reeds ondernomen om de nationale initiatieven van onze partnerlanden te ondersteunen? Het doel is de versterking van de administratie van hun wetgeving inzake

grondrechten. Op die manier zouden ze zich kunnen beschermen tegen elk verlies van controle over hun landbouwgrond.

Zijn de partnerlanden al opgeroepen om het begrip ‘free, prior and informed consent’ te erkennen en beter toe te passen? Zijn de richtlijnen van de FAO hiervoor bruikbaar?

Wat is reeds ondernomen om onze partnerlanden, de VN en de FAO ertoe aan te zetten te voorzien in een model van standaardovereenkomst voor landbouwinvesteringen die grootschalige grondverwerving veroorzaken en in een model van consultatieve regelingen die de lokale bevolking en het lokaal parlement inspraak verlenen in dergelijke grondverwervingen?

Zal het tegengaan van speculatieve landroof in de strategienota’s met onze partnerlanden worden opgenomen? Wordt momenteel bij de toewijzing van Vlaamse ontwikkelingshulp voor landbouwprojecten een duurzaam landbouwbeleid en respect voor lokale boeren in overweging genomen? Welke andere Belgische, Europese of internationale initiatieven ziet u om land grabbing tegen te gaan?

Ik heb in mijn vraagstelling vooral naar de voorstellen uit de resolutie verwezen. Wat is hier eigenlijk al van in huis gekomen? We zien immers dat het fenomeen in heel de wereld niet afneemt.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Voorzitter, ik wens me bij de vraag om uitleg van mevrouw Poleyn aan te sluiten. Ik zal al haar zeer specifieke deelvragen niet herhalen. Ik lag destijds mee aan de basis van de aangehaalde resolutie. Ik heb de vraag om uitleg dan ook met veel aandacht gelezen. Ik kijk met minstens evenveel aandacht uit naar het antwoord van de minister-president.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, het betreft hier een uiterst complex gegeven. Er zijn verbanden met het nationaal beleid betreffende landbeheer, met het landbouwbeleid, met de voedselsoevereiniteit en de voedselzekerheid, met het beheer van de natuurlijke waterreserves, met de agrarische tewerkstelling, met het bosbeheer, et cetera. Voor de plaatselijke bevolking kunnen dergelijke buitenlandse investeringen in landbouwgronden zowel kansen als uitdagingen bieden. Wereldvermaarde instituten als het Internationaal Monetair Fonds (IMF) en de Wereldbank hebben in studies aangetoond dat de gevolgen voor de plaatselijke bevolking van land tot land erg kunnen verschillen. Gezien de complexiteit moeten we ons er dan ook voor hoeden niet in zwart-wittermen over landpacht te spreken.

Ik heb mij in mijn antwoord natuurlijk toegespitst op de partnerlanden waar we actief zijn in de landbouwsector en de voedselzekerheid. Het gaat dan om Malawi en om Zuid-Afrika. In Mozambique zijn we enkel actief in de sector van de gezondheidszorg. Het thema land grabbing wordt hier niet actief opgevolgd. We zijn daar vooral actief betrokken bij de gezondheidszorg, wat natuurlijk wat verder van de hier gestelde vragen af staat.

Wat de eerste vraag betreft, moet Zuid-Afrika veeleer als een uitvoerder dan als een bestemming van buitenlandse landaankopen in Afrika worden beschouwd. Landeigendom en landverdeling hebben in Zuid-Afrika een plaats in de binnenlandse uitdaging op het vlak van de landherverdeling na de Apartheid. Veel blanke Zuid-Afrikaanse boeren zien de aankoop van vruchtbaar land elders in Afrika als een manier om de lokale druk op de landhervormingen te verlichten.

Er is ook een economische drijfveer voor landpachten door Zuid-Afrikanen. Het is een strategie om de sterk ontwikkelde landbouwsector verder uit te bouwen en op die manier de Afrikaanse markten te veroveren.

Malawi heeft in beperkte mate te kampen met toe-eigeningen van land door buitenlandse en lokale investeerders. In de meeste Afrikaanse landen wordt land onder het traditioneel gewoonterecht toegekend. De landbouwers zijn meestal geen landeigenaars. Dit maakt hen uiterst kwetsbaar voor erfpachten van land aan investeerders voor landbouw, industrie of mijnbouw.

Het is momenteel niet geweten hoeveel land exact in de handen van buitenlandse bedrijven is. Dit maakt het moeilijk een accurate schatting van de impact op de voedselzekerheid te maken.

Veel donoren en de Wereldbank dringen aan op een landgebruikplanning of land use planning. Informatie over de eigenaars en over het gebruik van het land moet systematisch in kaart worden gebracht.

Wat de overige vragen betreft, verwijs ik naar de schriftelijke vraag die de heer Hendrickx op 9 november 2012 over dit onderwerp heeft gesteld. Het is niet de bedoeling alles hier te herhalen. Ik heb mijn antwoord geactualiseerd. Ik zal het aan het commissiesecretariaat overmaken. Ik heb toen een uitgebreide stand van zaken gegeven. Indien iedereen het hiermee eens is, verwijs ik nu dus naar de [schriftelijke vraag van de heer Hendrickx van 9 november 2012](#). Aangezien het antwoord is geactualiseerd en een uitgebreid overzicht van de situatie in die landen biedt, zal ik het hierbij houden.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Minister-president, ik wist niet dat er een schriftelijke vraag is gesteld. Ik heb die alvast nergens gevonden. Ik zal dan wel ten gronde kunnen lezen hoe het zit.

Ik wil toch nog even teruggrijpen naar uw antwoord op mijn eerste deelvraag. In Malawi en in Zuid-Afrika zijn we betrokken bij het landbouwbeleid. In Mozambique is dit niet echt het geval. De materie is echter zo delicaat omdat dit probleem de voedselzekerheid in gevaar brengt. Zo komen we al snel bij de gezondheidszorg terecht.

Ik heb naar Mozambique verwezen omdat uit de studies blijkt dat vooral dit land een potentieel risico op dit vlak loopt. De overheid staat blijkbaar niet zo sterk. Als er een nieuwe strategienota zou worden opgesteld of als er bepaalde contacten zouden zijn, zou ik u toch willen vragen deze thematiek ter sprake te brengen. We schenken er in de twee andere landen aandacht aan. Het lijkt me dan ook een goede zaak dit ook voor dit risicovol land te doen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Sabine Poleyn tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Economie, Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid, over de recente vervolging van activisten in Guatemala
- 1581 (2012-2013)

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Voorzitter, we hebben hier nog niet veel over Guatemala gesproken. In Centraal-Amerika en zeker in Guatemala zijn evenwel al jaren heel wat Vlamingen actief. We hebben heel wat steungroepen. Dit zijn de zogenaamde vierdepijlerorganisaties die met betrekking tot Guatemala actief zijn. Die organisaties laten nu weten dat het met de mensenrechten in het land heel slecht gesteld is.

Recent zijn een aantal activisten vervolgd. Vanuit Guatemala wordt aan de alarmbel getrokken. Het gaat om misdrijven die passen in de door de inheemse bevolking gecontesteerde landrechten. In feite gaat het min of meer om dezelfde problematiek als in

mijn vorige vraag om uitleg. De lokale gemeenschappen worden gevisieerd omdat ze het gebrek aan participatie tijdens een aantal grote ontwikkelingsprojecten aan de kaak stellen. De afgelopen weken zijn een aantal lokale leiders die voor grondrechten opkomen in verdachte omstandigheden omgekomen.

De situatie is uiterst delicaat. Al jaren wordt in Guatemala een bittere strijd over landrechten uitgevochten. De oplossing voor dit probleem ligt natuurlijk in Guatemala zelf. De Guatemalteekse overheid moet echter zorgen voor een oplossing zonder geweld en zonder schendingen van de mensenrechten. Internationale druk op de Guatemalteekse overheid lijkt me dan ook relevant.

Ik zie twee verbanden met het Vlaams beleid. Ten eerste is er de daarstraks al aangehaalde resolutie over land grabbing. We moeten vermijden dat lokale gemeenschappen niet voldoende worden betrokken bij wat er net met hun grond gebeurt. Daar gaat het hier om. Ten tweede is er de in januari 2012 goedgekeurde nota van de Vlaamse Regering betreffende de mensenrechten en het Vlaams internationaal beleid. De Vlaamse Regering heeft hierin gesteld dat in groei- en ontwikkelingslanden moet worden geïnvesteerd in een toenemend respect voor sociale grondrechten.

Minister-president, ik vind het de moeite u op deze problematiek te wijzen. Bent u op de hoogte van de moeilijke situatie in Guatemala? Kunt u bepaalde initiatieven nemen om de bekommernissen van de bij Guatemala betrokken Vlaamse steun- en vierdepijlerorganisaties een antwoord te bieden? Kunt u die bezorgdheid ook doorgeven aan de federale en Europese instanties? Deze problematiek zou ook tijdens bilaterale contacten met de Guatemalteekse overheid moeten worden aangekaart.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Voorzitter, ik ben op de hoogte van de situatie in Guatemala. De steun- en vierdepijlerorganisaties hebben me aangeschreven. Ik heb op 22 april 2012 een brief ontvangen. Ik heb ondertussen al een antwoord gestuurd. Ik heb mijn steun toegezegd om langs de geëigende kanalen de nodige stappen te zetten.

De Vlaamse Regering heeft zich ertoe geëngageerd in groei- en ontwikkelingslanden te investeren in toenemend respect voor sociale grondrechten. In de praktijk gebruiken we hiervoor een aan de International Labour Organisation (ILO) verbonden fonds voor sociale grondrechten, het Flanders ILO Trust Fund.

Verder hebben we op basis van een beleidsdocument over de mensenrechten een beleidslijn in het Vlaams internationaal beleid opgenomen. We proberen al de geëigende multilaterale fora te gebruiken om ons punt naar voren te brengen.

Ik heb mijn diensten de opdracht gegeven dit thema tijdens relevante vergaderingen ter sprake te brengen. Het betreft dan vergaderingen ter voorbereiding van het Belgisch standpunt over de Europese betrekkingen met Centraal-Amerika. Ik zal in dit verband rechtstreeks contact opnemen met de federale minister van Buitenlandse Zaken en met de Europese instanties.

Tot slot heb ik voor mevrouw Poleyn nog een tabel met de import- en exportgegevens met betrekking tot Guatemala opgesteld. Ik wil haar ook die informatie verschaffen.

De voorzitter: Mevrouw Poleyn heeft het woord.

Mevrouw Sabine Poleyn: Ik wil de minister-president van harte danken voor zijn positief antwoord en voor de beleidslijn met betrekking tot de mensenrechten. We moeten de rol spelen die we kunnen spelen, zelfs al is die rol soms minimaal. Ik hoop dat dit ter plekke, in Guatemala, toch enig verschil kan maken.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■